

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool - De Revinze te Torhout

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	17244
	Instelling	Vrije Basisschool - De Revinze
directeur		Patrick ADAM
adres		Revinzestraat 35 - 8820 TORHOUT
telefoon		050-21.13.21
fax		050-22.17.04
e-mail		patrick.adam@derevinze.be
website/URL		www.derevinze.be
	Bestuur van de instelling	975128 - Gesub. Vrije Basis. De Revinze te TORHOUT
adres		Revinzestraat 35 - 8820 TORHOUT
	Scholengemeenschap	120279 - SPERREGEM te TORHOUT
adres		Bruggestraat 23 - 8820 TORHOUT
	CLB	115121 - Vrij CLB Torhout te TORHOUT
adres		Papebrugstraat 8 - 8820 TORHOUT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/10/2011, 11/10/2011, 13/10/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	13/10/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	21/10/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Geert Alleman
	Teamleden	Peter De Clerck Philippe Decruynaere
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	9
3.3 Lager onderwijs: Frans	9
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
3.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden	11
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Professionalisering	12
4.2 Begeleiding	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
6.1 Wat doet de school goed?	16
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
6.3 Wat moet de school verbeteren?	17
7. ADVIES	17
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De **Vrije Basisschool 'De Revinze'** is gelegen in de wijk Don Bosco te Torhout. De meerderheid van de kinderen is afkomstig uit de wijk of uit de stad Torhout. De scholingsgraad van een groot deel van de ouders is hoog. Er is weinig schoolse vertraging. De schoolverlaters stromen hoofdzakelijk door naar de A-stroom van het secundair onderwijs. Na één schooljaar behalen de meesten er een A-attest. De school toont hiermee haar succes in het vervolgonderwijs aan.

In de **kleuterafdeling** onderzocht de inspectie de leergebieden **Nederlands** en **wiskundige initiatie**. De resultaten van het onderzoek voldoen en geven aan dat het team de ontwikkelings- en leerplandoelen in voldoende mate nastreeft. Voor beide leergebieden tonen onder andere gegevens vanuit genormeerde tests en de schoolresultaten van leerlingen in het eerste leerjaar aan dat de kleuterafdeling behoorlijke resultaten boekt. De schooleigen groeilijnen zorgen voor een evenwichtig en leerplangericht onderwijsaanbod. De kleuteronderwijzeressen integreren doelgericht talige en wiskundige activiteiten binnen hun thema's. Ze hebben daarbij vooral oog voor wiskundige begripsverwerving. De meesten wenden doordachte activiteiten en materialen aan, gericht op taal- en wiskundige ontwikkeling. Het gebruik van streefwoordenschat, beeldtaal en de klas- en hoekeninrichting kunnen nog optimaler worden aangewend in functie van taal- en denkstimulering. De teamleden volgen de taal- en wiskundige ontwikkeling van de kleuters op. Binnen wiskundige initiatie worden de domeinen meten en meetkundige initiatie minder systematisch aangeboden. De leidsters zijn op de hoogte van actuele onderwijsontwikkelingen, maar de vertaling van nascholingen naar de praktijk verdient in sommige klassen meer aandacht. De ontwikkeling van verteltassen is wel een voorbeeld van goede praktijk.

In de **lagere afdeling** stonden de leergebieden **Frans, wereldoriëntatie** en de leergebiedoverschrijdende eindtermen **sociale vaardigheden** in de focus. Er zijn meerdere betrouwbare outputresultaten die aantonen dat de meeste leerlingen de eindtermen Frans en wereldoriëntatie bereiken en dat de school deze leerplannen realiseert. Om dit voor beide leergebieden te bereiken, maakt het team gebruik van actuele onderwijsleerpakketten. Voor wereldoriëntatie bewaakt het team bovendien de leerplandoelen met behulp van een schooleigen leerlijn. Deze aanpak zorgt voor een evenwichtig en leeftijdsgebonden onderwijsaanbod. Binnen wereldoriëntatie valt daarbij de samenhang met andere leergebieden en de werkelijkheidsgerichtheid op. Tijd- en ruimtekaders worden evenwel niet in alle klassen even functioneel aangewend. De lesactiviteiten kenmerken zich zowel voor Frans als wereldoriëntatie door een interactieve aanpak, soms met passende integratie van informatie- en communicatietechnologie. De evaluatie- en rapporteringspraktijk is voor deze twee leergebieden volop in evolutie en richt zich meer en meer op bredere evaluatievormen die naast kennis ook inzichten, vaardigheden en attitudes willen meten. Door relevante nascholingen en interne deskundigheidsbevordering integreren de leraren volop actuele onderwijsvernieuwingen voor onder meer Frans en wereldoriëntatie.

Het lagere schoolteam streeft de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden planmatig na door een eigen leerlijn. Die wordt in een geïntegreerd onderwijsaanbod en tal van waardevolle school- en klasinitiatieven vertaald. Ook de schoolaankleding weerspiegelt een warm en hartelijk stimulerend pedagogisch klimaat. Kinderen krijgen inspraak in het schoolleven en er zijn sterke vormen van gedragsopvoeding aanwezig. Bij problemen op sociaal of emotioneel vlak volgt een passend begeleidingstraject. De rapportering geeft een breed beeld van de sociale en emotionele vaardigheden.

Doorheen het onderzoek onderzocht de inspectie ook twee specifieke aspecten van de schoolwerking, namelijk de **deskundigheidsbevordering** en de **leerbegeleiding**. De school werkt op doelgerichte wijze aan de **deskundigheidsbevordering** van alle

teamleden. Het nascholingsplan houdt rekening met individuele en teambehoeften, beleidsprioriteiten en de maatschappelijke verwachtingen tegenover een onderwijsinstelling. Een sterk mentoraat neemt de aanvangsbegeleiding in handen. Het schoolleiderschap ondersteunt de teamleden met waardevolle interne vormingsmomenten en benut de aanwezige interne expertise. Na vormingen geven teamleden de opgedane kennis vlot door en deze is bij meerdere leraren zichtbaar in de klaspraktijk geïntegreerd. Diverse school- en klasrealisaties tonen de doeltreffendheid van de deskundigheidsbevordering aan. Het team heeft aandacht voor actuele onderwijsontwikkelingen en de schoolleiding is in staat om eigen werkpunten te bepalen en aan te pakken.

De schoolvisie bepaalt voor de **leerbegeleiding** dat klasleraren instaan voor de eerstelijnszorg. Zij zijn goed op de hoogte van de beginsituatie van kinderen uit hun klasgroep. Zij leveren aan de hand van allerlei instrumenten inspanningen om kinderen met problemen op te sporen. In de kleuterafdeling voorzien twee zorgleerkrachten in begeleidingsinitiatieven die problemen op korte termijn meestal snel aanpakken. In samenspraak met de kleuteronderwijzeressen spelen zij zo kort op de bal. Een handelingsgerichte aanpak op langere termijn voor kleuters met uitgesproken ontwikkelingsproblemen is nog geen verworvenheid. In de lagere afdeling hebben leraren oog voor risicokinderen en voorzien in vormen van verlengde instructie en in tempo- en niveaudifferentiatie. Voor leerlingen met specifieke noden op kennis- of socio-emotioneel vlak stelt de zorgcoördinator een passend remediëringstraject op. De wisselwerking met de klasleraar kan in deze handelingsgerichte aanpak nog explicieter afgesproken worden. De planning van specifieke maatregelen in de klas voor kinderen met leer- of gedragsstoornissen is evenwel een stap in de goede richting. De school maakt gebruik van de deskundigheid van diverse externe partners en van een school voor buitengewoon onderwijs uit dezelfde scholengemeenschap.

Naast de inzet en verantwoordelijkheidszin van de leraren zijn het sterke leiderschap en de doordachte visie een belangrijke factor voor de onderwijskwaliteit op deze school. Het **beleid** is alert voor actuele onderwijsopvattingen en voor de verwachtingen die de maatschappij en ouders stellen. Door een pragmatische aanpak, een gedeeld leiderschap en door zijn didactische kennis slaagt de directeur erin om samen met het team prioriteiten om te zetten in bruikbare werkwijzen voor de klaspraktijk. Hij volgt deze bovendien gericht op. Er is in het beleid een bijzondere aandacht voor kwaliteitszorg. Allerlei outputgegevens en externe evaluaties worden grondig geanalyseerd en leiden tot relevante bijstellingen.

De school voldoet aan haar maatschappelijke opdracht en biedt de leerlingen kansen op een succesvolle schoolloopbaan. Er is een sterk algemeen beleid. De inspectie besluit de doorlichting dan ook met een **gunstig advies**.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs	-
Nederlands	-
wiskundige initiatie	-
Lager onderwijs	-
Frans	-
wereldoriëntatie	-
sociale vaardigheden	-

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel	-
Professionalisering	-
Deskundigheidsbevordering	-
Onderwijs	-
Begeleiding	-
Leerbegeleiding	-

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Motivering

- Het schoolbeleid beschikt over **outputgegevens** die aantonen dat het team de ontwikkelings- en leerplandoelen voor Nederlands evenwichtig en in voldoende mate nastreeft. De testen bij de oudste kleuters en de analyse van genormeerde toetsen in het eerste leerjaar laten zien dat op het einde van de derde kleuterklas voor Nederlands **behoorlijke resultaten** worden geboekt.
- Voor dit leergebied hanteert het team schoolspecifieke **groeilijnen** als referentiekader. Deze groeilijnen bevorderen de uitbouw van een planmatig en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod. Doordat deze groeilijnen een schooleigen vertaling van ontwikkelings-, leerplandoelen en het referentiekader voor de katholieke kleuterscholen bevatten, garandeert het gebruik ervan een **voldoende leerplangerichte** uitbouw van de klaspraktijk.
- Binnen elk belangstellingscentrum integreren de kleuteronderwijzeressen doelgericht **talige activiteiten**. In sommige klassen gebruiken ze hierbij divers eigentijds **bronnenmateriaal** dat nieuwe ideeën aanreikt om onder meer de taalontwikkeling te stimuleren.
- De planning bevat ook themaspecifieke **streefwoordenschat** die doorheen het thema functioneel opgebouwd wordt. Die woordenschat is op afdelingsniveau nog niet gradueel uitgewerkt.
- Er zijn afspraken over de graduele opbouw van kalenders en pictogrammen. Het gebruik van **beeldtaal** of stappenplannen aangepast aan de cognitieve mogelijkheden van kleuters wordt echter nog niet optimaal benut.
- De **klas- en hoekeninrichting** biedt in sommige klassen extra impulsen tot taalstimulering. In andere klassen worden de hoeken voor sommige thema's eerder in beperkte mate met ontwikkelingsbevorderend materiaal verrijkt.
- Er zijn voldoende educatieve spellen, software en basismaterialen gericht op **taalverwerving**. Lees- en luisterhoeken nodigen kinderen uit om boeken te ontdekken.
- Er is op een muzische manier aandacht voor **schrijfinitiatie**. Kinderen maken op grof- en fijnmotorische manier kennis met voorbereidende schrijfbewegingen en –oefeningen.
- Tijdens observatiemomenten stelt de inspectie vast dat sommige kleuteronderwijzeressen keuzemomenten sterk sturen. In sommige klasgroepen is er geen visuele voorstelling die gemaakte keuzes met behulp van beeldtaal vastlegt. Dit ontnemt kleuters spreekruimte en kansen tot **taalstimulering**.
- De kleuteronderwijzeressen observeren frequent aspecten van de **taalontwikkeling** en synthetiseren deze in het kleutervolgsysteem. Zij gaan na of algemene begrippen verworven zijn. Voor de streefwoordenschat gebeurt dit niet systematisch.
- De teamleden zijn door informatie- en professionaliseringscampagnes op de hoogte van actuele **ontwikkelingen** binnen taalvaardigheidsonderwijs. De effecten van deze campagnes zijn in sommige klassen nog maar in beperkte mate naar de praktijk vertaald.

- Het team maakt voor taalvaardigheidsbevordering wel al **de brug** tussen school en thuis. Dat doet het onder meer door verteltassen ter beschikking te stellen. Hiermee kunnen ouders samen met hun kleuter aan de slag.

3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- De school kan, onder andere met **outputgegevens** aantonen dat ze de ontwikkelings- en leerplandoelen voor wiskundige initiatie evenwichtig en in voldoende mate nastreeft. Bij de oudste kleuters geeft onder meer een rekentaaltoets informatie over de beheersing van wiskundige begrippen. De **slaagkans** van leerlingen afkomstig uit de eigen kleuterschool in het eerste leerjaar is hoog.
- Ook voor wiskundige initiatie hanteert het team schoolspecifieke **groeilijnen** als referentiekader. Deze groeilijnen bevorderen de uitbouw van een planmatig en gradueel opgebouwd onderwijsaanbod. Doordat deze groeilijnen een evenwichtige en representatieve keuze van ontwikkelings- en leerplandoelen bevatten, garandeert het gebruik ervan een **voldoende leerplangerichte** uitbouw van de klaspraktijk.
- Binnen elk belangstellingscentrum integreren de kleuteronderwijzeressen doelgericht **wiskundige activiteiten**. Dit gebeurt vooral bij de ervaringssituatie 'ontwikkelingsondersteunend leren'. Ook de integratie van **wiskundige basisbegrippen** uit de begrippenlijst zit in de themaplanningen vervat.
- In de praktijk streven sommige kleuteronderwijzeressen vooral de leerplandoelen uit het domein **getallen** na. Sommige doelen voor **meten** en **meetkundige initiatie** komen eerder occasioneel aan bod.
- De groeilijn voor het gebruik van kalenders beoogt de intentionele en graduele ontwikkeling van het **tijdsbesef**.
- Er zijn voldoende educatieve spellen, software en andere **basismaterialen** gericht op de verwerving van elementaire wiskundige kennis en vaardigheden.
- In sommige klassen bieden de teamleden weinig systematisch **stappenplannen** aan om het probleemoplossend denken van de kleuter te stimuleren.
- Bij de themaplanning is in sommige klassen de verrijking van hoeken met **wiskundige impulsen** nog een aandachtspunt.
- De kleuteronderwijzeressen observeren op geregelde tijdstippen of wiskundige begrippen of vaardigheden voldoende beheerst zijn. Dit registreren ze dan in het **kleutervolgsysteem** onder de rubriek 'denkontwikkeling'.
- De kleuterleerkrachten zijn voldoende zorggevoelig om kinderen met ontwikkelingsproblemen te **begeleiden**. De remediëring van vaststellingen die onmiddellijk kunnen aangepakt worden, gebeurt vooral door de ondersteuning van de zorgleerkrachten.
- Voor kinderen met cognitieve ontwikkelingsproblemen is een **planmatige aanpak**, gebaseerd op diagnostisch onderzoek, eerder beperkt.

3.3 Lager onderwijs: Frans

Voldoet

Motivering

- De eigen evaluatiegegevens en de resultaten in het eerste jaar van het secundair onderwijs zijn een indicatie dat de school bij de meeste leerlingen de **eindtermen en leerplandoelen** bereikt. Deze gegevens wijzen op een goed rendement voor dit leergebied en op een goede aansluiting op het vervolgonderwijs.
- De **onderwijstijd** voorzien om het leerplan te realiseren wordt gerespecteerd.

- Het team evolueert voor Frans van een **visie** die focust op woordenschatverwerving, foutloos schrijven en de opbouw van grammaticale kennis naar een visie die meer overeenkomt met de **uitgangspunten** van de eindtermen en het leerplan. Leraren zijn er zich van bewust dat ze bij de kinderen vaardigheden moeten stimuleren waarmee ze Frans op een beperkt niveau kunnen gebruiken als communicatiemiddel.
- De leraren baseren zich in hoofdzaak op een **onderwijsleerpakket** om de leerplandoelen te realiseren. Sinds dit schooljaar is in het vijfde leerjaar de vernieuwing van dit pakket geïntroduceerd. Zo houdt de school impliciet rekening met de nieuwe eindtermen en leerplandoelen.
- In het **onderwijsaanbod** is er voldoende aandacht voor luisteren, spreken, lezen, schrijven en mondelinge interactie. Uit de planningsdocumenten en de observaties blijkt dat de leraren activerende werkvormen organiseren en situaties creëren om de communicatieve vaardigheidsdoelstellingen op een interactieve manier na te streven.
- De leraren integreren informatie- en communicatietechnologie (ICT) in het lesgebeuren, geven de kinderen positieve feedback en bevorderen via succeservaringen de **motivatie** en de **spreekdurf**.
- Voor taalarmere kinderen of kinderen met leerstoornissen voorzien de leraren in de nodige **differentiatie**. Voor die kinderen gelden soms ondersteunende maatregelen. Ook tijdens evaluatiemomenten is er voor hen een zekere differentiatie mogelijk. In de vijfde klas biedt de ondersteuning in heterogene groepen, door een extra leerkracht, voor de kinderen nog meer kansen tot interactie en mondelinge communicatie.
- De **evaluatiepraktijk** vertoont recent nieuwe accenten en richt zich onder andere door het gebruik van een taalportfolio meer op mondelinge communicatievaardigheden en op schrijftaken op kopiërend en beschrijvend niveau. Verder vormen leraren zich op basis van methodegebonden toetsen een beeld van de leerlingenevolutie.
- De **rapporteringspraktijk** biedt tot hiertoe vooral een beeld van de bereikte technisch-cognitieve aspecten. Over de verworven mondelinge communicatieve vaardigheden geven de rapporten eerder beperkt informatie. De leraren geven aan dit na de invoering van het nieuwe onderwijsleerpakket ook te willen actualiseren.
- De gangmaker Frans volgde al heel wat nascholingen, onder andere in het kader van de recente leerplanaanpassingen. Ze geeft die kennis vlot door en zorgt zo voor de **deskundigheidsbevordering** van collega's.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De school beschikt over **betrouwbare en valide outputgegevens** die aantonen dat ze de **eindtermen** wereldoriëntatie met de meeste leerlingen bereikt. Deze gegevens worden systematisch verzameld, geanalyseerd en aangewend om relevante bijstellingen in de leerplandoelgerichtheid van het onderwijsaanbod te voorzien.
- De school voorziet in voldoende **onderwijstijd** om het leerplan te realiseren.
- De leraren werken meestal eigen thema's uit en putten daarvoor uit diverse bronnen. Daarnaast hanteren zij basispakketten voor wereldoriëntatie in het algemeen en specifiek voor het domein techniek. Deze pakketten moeten het team de garantie bieden dat alle **eindtermen** en **eindtermgerelateerde leerplandoelstellingen** voldoende aan bod komen. Het team toont zo aan dat het deze minimumdoelstellingen in voldoende mate nastreeft en probeert te realiseren.
- Om de overige **leerplandoelstellingen** te realiseren, hanteert het team een schoolspecifieke leerlijn die alle domeinen van wereldoriëntatie omvat. Deze leerlijn dient ook als bewakingsinstrument. Leraren duiden er op aan welke leerplandoelen in de voorbije lessen wereldoriëntatie of in andere leergebieden aan bod kwamen.

- De leerlijn zorgt eveneens voor voldoende **verticale samenhang** doorheen de lagere school. Ook het gebruik van de basispakketten bevordert de nodige continuïteit en gradatie in de opbouw van essentiële leerinhouden die bijdragen de realisatie van de eindtermen.
- De analyse van planningsdocumenten toont een **evenwichtig onderwijsaanbod** aan dat alle domeinen van wereldoriëntatie voldoende bestrijkt.
- In de meeste klassen is er doelbewust aandacht voor de **horizontale samenhang** tussen wereldoriëntatie en andere leergebieden.
- De exploratie van de school- en ruimere omgeving wordt in het onderwijsaanbod geïntegreerd. Onder meer waarnemingen en leeruitstappen leiden tot **werkelijkheidsgericht** onderwijs.
- Sommige leraren bieden degelijke mogelijkheden aan tot **ICT-integratie** binnen wereldoriëntatie en tot het gericht leren aanwenden van allerlei **informatiebronnen** en **media**.
- De leraren hanteren tijdens de lesactiviteiten gevarieerde **werk- en groeperingsvormen**. Zo stimuleren zij het interactieve karakter van hun lessen en werken ze ook aan de ontwikkeling van sociale vaardigheden bij de kinderen.
- Doorheen de lagere afdeling gelden afspraken over de opbouw van **tijd- en ruimtekaders**. Het dynamische gebruik van deze kaders is in sommige klassen beperkt.
- De leraren wenden meestal eigen opgemaakte toetsen aan voor de **evaluatie**. In sommige klassen meten de meeste toetsen hoofdzakelijk kennisreproductie. Daar zijn er nog maar weinig brede evaluaties die informatie bieden over de verwerving van inzichten, vaardigheden en attitudes. Evaluaties gaan er in beperkte mate na of de vooropgestelde effecten uit de leerplandoelstellingen bereikt zijn. Bij de opmaak van toetsen vertrekken leraren niet vanuit te evalueren doelstellingen, maar wel meestal vanuit de inhouden uit de werkbladen van de kinderen.
- De **rapporteringspraktijk** biedt weinig zicht op de vorderingen van de leerlingen binnen de vooropgestelde doelstellingen. De puntenrapporten bevatten voor wereldoriëntatie een globale score. De doelenrapporten vermelden in sommige klassen eerder onderwerpen dan de bereikte doelen.
- Het schoolteam staat open voor actuele **onderwijsontwikkelingen**. Leraren namen kennis van de **vernieuwingen** in het geactualiseerde leerplan, meer specifiek voor de domeinen natuur en techniek. Op schoolniveau zijn de nieuwe leerplandoelen techniek en natuur al in de leerlijn geïntegreerd en zijn de eerste resultaten zichtbaar op de klasvloer.

3.5 Lager onderwijs: sociale vaardigheden

Voldoet

Motivering

- De school kan aan de hand van een geïntegreerd onderwijsaanbod en tal van initiatieven aantonen dat **de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden** in voldoende mate worden nagestreefd. Het schoolteam werkt planmatig en systematisch aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen door het gebruik van een leerlijn sociale vaardigheden op schoolniveau.
- Deze leerlijn wordt geconcretiseerd in **schooleigen initiatieven** die kinderen handvatten bieden om hun sociale en emotionele competenties te verhogen. Zo leren kinderen onder meer via een stappenplan om bij conflicten tot rust te komen, met elkaar te praten en oplossingen te bedenken. In 'voeldozen' kunnen ze hun problemen kwijt die in de mate van het mogelijke bespreekbaar gemaakt worden in de klas. Oudere leerlingen zijn peter/meter of 'buddy' van jongere kinderen. De speluitleendienst 'Funny House' leert kinderen zinvol spelen met elkaar en respect opbrengen voor het spelmateriaal.

- Het team heeft daarbij aandacht voor een evenwichtige ontwikkeling van bekwaamheid in **relatiewijzen, gespreksconventies en samenwerking**.
- Schoolbeleid en teamleden hebben een duidelijke **visie** op de sociale en emotionele begeleiding van kinderen en de ontwikkeling van hun sociale vaardigheden. Deze visie is vertaald in diverse waardevolle school- en klasinitiatieven en is in de schoolinrichting en -aankleding visueel sterk aanwezig. Alle initiatieven zijn expliciet aan relevante na te streven eindtermen sociale vaardigheden gekoppeld.
- Zowel in de kleuter- als de lagere afdeling is er doelgerichte aandacht voor de sociale vaardigheden binnen **het onderwijsaanbod** en in het klasgebeuren.
- Regels en afspraken structureren het schoolleven en scheppen **een ordevol en veilig klas- en schoolklimaat**. Bij grensoverschrijdend gedrag plaatsen de 'grenzenbladen' kinderen voor hun verantwoordelijkheid en leren hen tot andere gedragsvormen te komen. In de leerlingenraad krijgen de oudste leerlingen inspraak in het schoolleven.
- De teamleden observeren en **evalueren** de sociale ontwikkeling van de kinderen onder andere met behulp van de schooleigen leerlijn en door de afname van sociogrammen. Zij organiseren indien relevant specifieke **begeleiding** op maat.
- De **rapportering** geeft een beeld van de vorderingen van de kinderen op sociaal en emotioneel vlak. Met de 'socioboekjes' leert de school leerlingen en ouders bewust reflecteren op de gevoelswereld en het groeiproces voor sociale vaardigheden. Tijdens oudercontacten kunnen ouders daardoor ook hun kijk op hun kind geven.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school voert een **doelgericht nascholingsbeleid** met aandacht voor individuele en teamgerichte professionalisering.
- Het **nascholingsplan** en de schoolbeleidsplannen vertonen een duidelijke link met individuele nascholingsbehoeften, schooleigen en beleidsprioriteiten en de maatschappelijke verwachten ten opzichte van onderwijs.
- Het schoolleiderschap benut de **interne expertise** door teamleden in specifieke functies in te schakelen. Zo zijn er voor beide niveaus beleidsondersteuners, is de zorgcoördinator iemand met ruime ervaring en is de preventieadviseur een leerkracht met technische voorkennis en interesse. Verder nemen alle teamleden op schoolniveau verantwoordelijkheid op in ondersteunende deelteams.
- De beleidsondersteuner lager onderwijs volgde diverse nascholingen om zich als mentor te bekwamen. Het schoolteam kent de laatste jaren nogal wat opeenvolgende wissels en tijdelijke vervangingen. De **aanvangsbegeleiding** van nieuwe leerkrachten getuigt van een kwalitatieve vertaling van opgedane inzichten naar de praktijk. De school begeleidt ook geregeld stagiairs uit een naburige hogeschool.
- Teamleden met een **specifieke** functie kunnen **nascholingen** volgen afgestemd op hun opdracht.

- De directeur besteedt veel aandacht aan **interne vorming**. Hij biedt leraren relevante professionele artikels en andere lectuur aan en vertaalt zelf gevolgde nascholingen op een praktijkgerichte manier tijdens interne vormingsmomenten.
- De **multiplicatie** van individuele nascholingsinitiatieven gebeurt voornamelijk door de gangmakers die opgedane inzichten praktijkgericht vertalen. Ook tijdens personeelsvergaderingen is er frequent aandacht voor interne vorming.
- Het schoolbeleid reflecteert op de gevolgde nascholingsinitiatieven en brengt de effecten in kaart. De **doeltreffendheid** van de deskundigheidsbevordering is in de praktijk in diverse schooleigen initiatieven zichtbaar.
- Het team heeft aandacht voor actuele **ontwikkelingen** binnen het onderwijsveld. Zo werden onder andere de nieuwe leerplannen voor taalbeschouwing, Frans en wereldoriëntatie al geïntroduceerd en is de implementatie ervan volop aan de gang. Het schoolbeleid ziet ook de optimalisering van de evaluatie- en rapporteringspraktijk als een werkpunt voor de toekomst.
- In het kader van het eigen **talenbeleid** zijn er diverse deskundigheidsbevorderende initiatieven op individueel- en op schoolniveau.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid.

Motivering

- De school geeft de organisatie van de leerbegeleiding vorm in een schooleigen **visie**. Deze visie bepaalt ondermeer dat door een goede didactische basisaanpak met oog voor welbevinden en betrokkenheid van kinderen preventief problemen kunnen voorkomen worden.
- De **basisprincipes** om de leerbegeleiding verder vorm te geven stellen dat de klastitularis spilfiguur is in de eerstelijnszorg en zien de zorgcoördinator als ondersteunende figuur bij de tweede- en derdelijnszorg. De zorgmap per klas wil deze principes concretiseren. Daarbij worden zowel preventieve als remediërende acties vooropgesteld. Deze worden door de zorgcoördinator en directeur opgevolgd.
- Het zorgteam heeft een uitgebreide **ondersteuning** van de leerbegeleiding op klasniveau uitgebouwd. Naast de zorgcoördinator zijn in het kleuteronderwijs nog twee zorgbegeleidende leerkrachten aan het werk. In grote klasgroepen in het lager onderwijs is er verder ondersteuning door ambulante leerkrachten. De school investeert ook bijkomende lestijden uit het reguliere lestijdenpakket in haar zorgbeleid.
- Het team heeft een degelijke kennis van de **beginsituatie** van de kinderen en de klasgroep onder meer door overgangsgesprekken en informatie vanuit genormeerde tests en het leerlingvolgsysteem voor 'sociale en emotionele vaardigheden en leren leren' uit het voorgaande leerjaar. De zorgmap bevat verder een klassikaal overzicht van leerlingen met ontwikkelings- of leerproblematieken en informatie uit overlegmomenten, multidisciplinair overleg (MDO) en zorginterventies. Dit verhoogt de transparantie voor alle leraren die met de kinderen werken.
- Het **opsporen** van kinderen met problemen gebeurt voornamelijk door losse en gerichte observaties, genormeerde tests, de bepaling van het leesniveau en met methodegebonden toetsen. Voor kinderen die zich in de risicozones bevinden, maakt de zorgcoördinator een grondige probleemanalyse op. In de lagere afdeling maken sommige leraren minder gebruik van de mogelijkheden die methodegebonden toetsen voor Nederlands en wiskunde bieden om problemen degelijk te analyseren.

- De kleuteronderwijzeressen **begeleiden** tijdens klassikale en/of keuzemomenten bepaalde kinderen intensiever hetzij individueel of in kleine groepjes. Zij worden verder ondersteund door twee ambulante zorgleerkrachten.
- Deze zorgleerkrachten voorzien op geregelde momenten in **begeleidings- of remediëringsmomenten** voor problemen op korte termijn. Zij spelen zo klasintern of – extern kort op de bal. Dit gebeurt in samenspraak met de klasleerkracht.
- De kleuterleraren observeren frequent verscheidene **ontwikkelingsdomeinen** en synthetiseren deze in het kleutervolgsysteem. Deze vaststellingen worden onder andere op het multidisciplinaire overleg besproken. Hoe ze tot een handelingsgerichte aanpak over een langere termijn voor kleuters met uitgesproken ontwikkelingsproblemen leiden, is onduidelijk.
- In de lagere afdeling geven de leraren hun **eerstelijnszorg** vorm door voor sommige kinderen na de klassikale instructie in vormen van verlengde instructie te voorzien. Andere kinderen gaan dan zelfstandig aan de slag en verbeteren hun taken met correctiesleutels. Na controle door de leerkracht wordt gebruik gemaakt van de differentiatiematerialen aansluitend bij de wiskunde- of taalmethode, eigen opgemaakte rekenbundels of extra materialen. In sommige grote klasgroepen is er extra ondersteuning door een ambulante leerkracht. Ook de zorgcoördinator biedt leraren soms specifieke bundels aan.
- Binnen de eerstelijnszorg is er zowel oog voor **tempo-** als **niveaudifferentiatie**. Ook meer begaafde kinderen krijgen daarbij frequent een aanbod op maat.
- Het gedifferentieerd lezen wil preventief technische **leesmoeilijkheden** voorkomen. Daarnaast is er ook nog niveaulezen met ondersteuning van leesmoeders. Daarbij focussen deze ondersteuners ook in hoge mate op begrijpend lezen.
- De opvolging van de **sociale en emotionele ontwikkeling** van de kinderen resulteert in diverse waardevolle school- en klasinitiatieven die vanuit een preventieve aanpak kinderen ondersteunen. Voor kinderen met gedragsproblemen hanteren klasleraren een aantal eerstelijnsstrategieën die kinderen gedragsaanpassing aanleren. De zorgcoördinator biedt indien nodig nog verdere ondersteuning op het vlak van gedragsregulering, al dan niet in overleg met de ouders en het CLB.
- Voor leerlingen met specifieke noden op cognitief of socio-emotioneel vlak stelt de zorgcoördinator een **remediëeringsplan** op. Door genormeerde of andere diagnostische instrumenten komt zij tot een nauwkeurige probleemanalyse. De aanpak wordt stapsgewijze uitgezet. Op geregelde momenten is er een evaluatie van de werkwijze. De klasleraar krijgt tijdens klasoverleg inzage.
- De **rol van de klasleraren** in deze handelingsgerichte remediëeringsplannen is onvoldoende duidelijk geformaliseerd. Hierdoor is er een beperkte wisselwerking met de didactische aanpak van de zorgleerkracht.
- De opsomming van stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen (**sticordi**) voor kinderen met specifieke problematieken is een stap in de goede richting. Voor sommige leraren geven ze een beeld van wat je kan doen, anderen concretiseren ze al bewust in stappen die ze met het kind kunnen zetten.
- In samenwerking met een school voor buitengewoon onderwijs worden op **scholengemeenschapsniveau** twee ‘opstapklassen’ georganiseerd. Deze samenwerking is een preventief project dat een succesvolle overgang kleuter- lager onderwijs beoogt. Deze kinderen worden door de klasleerkracht en de zorgcoördinator extra opgevolgd. Zij krijgen ook GON-ondersteuning.
- De school maakt gebruik van de deskundigheid van diverse **externe partners**, onder andere het CLB, de GON-begeleiding en andere hulpverleners of instanties.
- Het schoolbeleid heeft vanuit de systematische verzameling en analyse van outputgegevens in zekere mate zicht op de **doeltreffendheid** van de leerbegeleiding. De school houdt ook de resultaten van zittenblijvers bij in het begin van het vervolgonderwijs.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Een dynamische en gedreven directeur stuurt het schoolbeleid aan. De teamleden ervaren een **sterk leiderschap** met deskundige sturing en begeleiding op onderwijskundig vlak.
- De school heeft een sterke **visie** op onderwijs. Deze visie is in het schoolwerkplan naar de concrete onderwijspraktijk vertaald en is voor de teamleden richtinggevend. In de schoolaankleding is de visie sterk gevisualiseerd. De visie fungeert als toetssteen om al dan niet voor nieuwe initiatieven of vernieuwingen in te tekenen.
- De directeur is op de hoogte van actuele onderwijsontwikkelingen en stelt zich tot doel om met de schoolpraktijk aan te sluiten bij de huidige **kwaliteitseisen**. Hij speelt snel in op nieuwe onderwijsinzichten en anticipeert proactief op toekomstige vernieuwingen.
- Het schoolleiderschap stelt in het beleidsplan jaarlijks **prioriteiten** voorop op schoolorganisatorisch en onderwijskundig vlak. In samenspraak met het team worden die omgezet in concrete afspraken en werkwijzen die in het schoolwerkplan zijn opgenomen. De leraren volgen die nauwgezet op.
- De directeur bewaakt de gevaren koers en oefent **gerichte druk** uit. Hij staat daarbij zelf in voor de nodige pedagogisch-didactische ondersteuning van leraren.
- Jaarlijks **evalueren** directie en team formeel het beleidsplan en bepalen zij samen nieuwe prioriteiten.
- Op het niveau van de scholengemeenschap is er een procedure ontwikkeld voor de **begeleiding en evaluatie** van leraren. Tijdens functioneringsgesprekken overloopt de directeur de geïndividualiseerde functiebeschrijving en wordt gestart met een persoonlijk ontwikkelingsplan.
- Er is een **gedeeld leiderschap**. Specifieke taken worden door teamleden opgenomen. De meeste leraren nemen ook een verantwoordelijkheid op in **ondersteunende netwerken** die deeltaken van het organisatorisch en onderwijskundig beleid opnemen.
- Het beleid slaagt er in om de **gelijkgerichtheid** in het pedagogisch handelen te bewerkstelligen en om maatschappelijke verwachtingen met het eigen pedagogisch project te verzoenen.
- Er zijn meerdere voorbeelden van de aandacht voor **interne kwaliteitszorg**. Outputresultaten worden systematisch verzameld en geanalyseerd. Deze resulteren in passende bijsturingen of borging van wat goed gaat. Dit is ook zo na afname van tevredenheidsonderzoeken bij alle schoolparticipanten.
- De opmerkingen na de vorige schooldoorlichting vormden voor de directeur het startpunt bij de opneming van zijn ambt. Hij vestigt ook de aandacht op de bevindingen uit het jaarverslag van de inspectie. De school houdt op die manier rekening met **externe evaluatie**.
- De directeur geeft aan dat het **talenbeleid** geïntegreerd zit binnen de zorg- en klaswerking, waarbij ingrepen plaatsvinden naargelang de nood zich voordoet. Er zijn op de school bijzonder weinig leerlingen waarvan de thuistaal niet het Nederlands is. Er is een ruim aanbod aan taalondersteunende extramurale activiteiten zoals toneel en boekenpromotie, aangevuld met leesbevorderende initiatieven. Leraren hanteren veelal een intensieve en open vraagstelling en maken gebruik van activerend onderwijs en coöperatieve werkvormen.
- De school beschikt over diverse evaluatievormen om zowel haar **kwaliteit** als haar **outputresultaten** voor Nederlands en Frans in kaart te brengen. Het schoolbeleid stuurt in het kader van het eigen talenbeleid bij waar nodig.
- Bovenstaande vaststellingen wijzen op een sterk **schoolbeleid** met een hoog responsief vermogen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De inspanningen van het kleuterteam om de ontwikkelings- en leerplandoelen voor Nederlands en wiskundige initiatie na te streven.
- De groeiende leerplangerichte aanpak voor het leergebied Frans.
- De bewaking van de leerplandoelen voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling.
- De systematische en planmatige manier waarop de lagere afdeling de leergebiedoverschrijdende eindtermen sociale vaardigheden nastreeft.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De rapporteringspraktijk voor sociale vaardigheden.
- De deskundigheidsbevordering van de teamleden.
- De opvolging en begeleiding van de sociale en emotionele ontwikkeling van de kinderen in beide afdelingen.
- De planmatige ondersteuning van kinderen met ontwikkelings- of leerproblemen binnen de zorgklas.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het sterke interne leiderschap in de school.
- De gezamenlijk gedragen visie.
- De participatieve besluitvorming.
- De initiatieven om op schoolniveau op een gestructureerde wijze de eigen kwaliteit te bewaken en te verbeteren.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het doelgerichte gebruik van beeldtaal bij kleuters voor de opbouw van het symboolbewustzijn.
- Voldoende aandacht voor leerplandoelen meten en meetkundige initiatie in de kleuterafdeling.
- Het dynamische gebruik van tijd- en ruimtekaders in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De evaluatiepraktijk voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling.
- De rapporteringspraktijk voor Frans en wereldoriëntatie in de lagere afdeling.
- De wisselwerking tussen de eerste- en tweedelijnszorg binnen de leerbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Nihil

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

Wat betreft de regelgeving:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Geert Alleman

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: